

Rašeliniště u myslivny. Foto Přemysl Tájek.

Rašeliniště Slavkovského lesa

Petr Krása

Rašeliniště patří mezi nejvýznamnější a poměrně rozsáhlá přírodní stanoviště Slavkovského lesa. Vysoko položené pohoří s vysokým množstvím vodních srážek během celého roku, ale i vývěrů podzemních vod, dává předpoklad k existenci specifických rašelinných společenstev. V mělkých údolích a na pozvolných svazích středně vysokých poloh s optimem někde kolem 750–800 m n. m. se neustále vyvíjejí četná minerotrofní rašeliniště, tedy rašelinné mokřady syčené povrchovou i podzemní vodou a obohacené o minerální látky a základní živiny. O něco výše, na temenech vrcholů nejvyšších poloh, kde se na nepropustném podloží zadržuje srážková voda, se před mnoha tisíci lety začala vytvářet vrchoviště neboli ombotrofní rašeliniště, tedy velmi chudá na živiny.

Význam zdejších vrchovišť spočívá v pozůstatcích vegetace doby ledové a poledové a zároveň jde o u refugia vzácných druhů rostlin a živočichů. Zásadní pro fungování okolní krajiny je i jejich schopnost zadržovat vodu. To bylo v minulosti natolik zřejmé, že již v roce 1933 byly Kladské rašeliny vyhlášeny za chráněné území. A dodnes zahrnují nejrozsáhlejší a neznámější vrchoviště Slavkovského lesa složené z 5 částí – Tajga, Lysina, Paterák, Husí les a Malé rašeliniště. Tvoří je otevřené vrchovištní plochy, neprostupné porosty borovice

kleče a blatkové bory připomínající prostředí severské tajgy. V bylinné zóně dominují suchopýry pochvaté, keříčky vřesů a vlochyň, typické drobné klikvy bahenní a šichy černé.

Postupem času se dostalo i na ochranu dalších, menších rašelinišť Slavkovského lesa, například přírodní rezervace Rašeliniště u myslivny. To je minerotrofním rašeliništěm tvořeným biotopy přechodových rašelinišť a slatinišť. Rostou zde populace typických rostlin jako je suchopýr úzkolistý, vachta trojlistá, prstnatec májový nebo vzácná kyhanka sivolistá a keříčky nízkých vrb plazivých.

Podstatou a stavebním prvkem všech rašelinišť je mech rašelinič rostoucí v kyselém prostředí, který ve svém těle dokáže zadržet velké množství vody. Rašelinič na vrcholu neustále přirůstá a na svém spodním konci odumírá, čímž vzniká vrstva rašeliny. Přestože přírůstek rašeliny z odumřelých rašeliničů dosahuje obvykle pouze něco přes milimetr ročně, zdejší vrstvy vrchovištní rašeliny jsou i více jak 5 m mocné.

K tomu, aby byla, stejně jako po staletí a tisíciletí, zajištěna kontinuita rašelinného prostředí stabilizujícího hydroklimatický režim Slavkovského lesa, je nutné i nadále zachovávat rašelinné procesy ve své plné funkčnosti. A to znamená co nejméně zasahovat do jejich života. ■